

Miina Härma Gümnaasiumi õppekava

Sisukord

1. Kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	3
Kooli eripära	3
Visioon	3
Missioon	3
Väärtused	3
Eesti keele ja kultuuri au sees hoidmine	4
Keelepoliitika	5
Õppija profiil	5
Vastutustundlik tegutsemine	6
Akadeemiline ausus	7
Huvigruppide koostöö	7
2. Õppimise ja õpetamise põhimõtted ning õppetöö korraldus	8
Üldpädevuste arendamine IB õpioskuste ja õppija profiili abil	8
Läbivad teemad ja lõiming	9
Uurimuslik õpe põhikoolis	10
IB Primary Years Programme (PYP)	11
IB Middle Years Programme (MYP)	12
Loovtööd	14
Tunnijaotusplaan põhikoolis	15
Gümnaasiumi Eesti õppekava tunnijaotusplaan, õppemoodulite kirjeldused ning valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted	17
Uurimis- ja praktilised tööd gümnaasiumi Eesti õppekaval	23
MHG Pre-IB õppekava	24
IB Diploma Programme (DP)	24
Uurimisteed, aastaplaanid, tööplaanid, ainekavad	28

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

3. Õppekeskkond	30
Juhendatud distantõpe.....	30
Varasemate ja kooliväliste õpingute arvestamine kooli õppekava täitmisel.....	31
4. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine	31
Andekate õppijate märkamise ja toetamise poliitika	31
Karjääriõpe ja -nõustamine	31
5. Hindamise korraldus.....	32
6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	33
7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	33
8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	33

1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA, KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Miina Härma Gümnaasium (edaspidi MHG) lähtub õppe- ja kasvatustöös haridusvaldkonna arengukavast aastateks 2021–2035, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, gümnaasiumi riiklikust õppekavast, kooli visioonist ja arengukavast ning *International Baccalaureate Organization*'i (edaspidi IBO) koolikorralduslikest dokumentidest (*IB Learner Profile, IB Programme Standards and Practices, Handbook of Procedures, General Regulations, Rules for IB Schools*).

Kooli eripära

MHG-s õpivad õpilased 1.–12. klassini, põhikooliastmes üle Tartu linna ja gümnaasiumiastmes kõikjal Eestist. Samuti õpivad siin ajutiselt Eestis elavad rahvusvahelised õpilased. Vastuvõtt eesti õppekeele klassidesse toimub konkursi alusel. MHG inglise õppekeele klassidesse võetakse õpilasi vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Tartu linna vahel sõlmitud halduslepingule.

MHG on üks IB maailmakoolidest (*IB World Schools*). 1.–9. klassini õpivad kõik õpilased põhikooli riikliku õppekava (RÕK) järgi, kuid õpetamisel lähtutakse IBO filosoofiast ja metoodikast. Gümnaasiumiastmes õpitakse nii gümnaasiumi riikliku õppekava (GRÕK) kui ka IB Diploma õppekava järgi.

Visioon

MHG-s kasvab põlvkond, kes muudab maailma paremaks. MHG on õpilaskeskne maailmakool, mis aitab kaasaegse õpikäsituse ning mitmekesise õpikeskkonna kaudu arendada laiapõhjalisi teadmisi ja oskusi ning avab võimalused edasisteks valikuteks nii haridus- kui töömaastikul. MHG annab enesekindluse ning algatusjulguse panustada Eesti ja maailma arengusse.

Missioon

MHG on maailmale avatud kaasaegne ja turvaline õppeasutus, kus õpikeskkond, õppekava ja professionaalsed õpetajad loovad igale õpilasele laialdased võimalused oma arengupotentsiaali realiseerimiseks.

Väärtused

MHG väärtusteks on olla **kogenud** ja **teed näitav**. MHG-s ollakse uhked oma ajaloo ning kooli loojate pedagoogilise pärandi üle, aga MHG on alati olnud ka uuenduskool.

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

Väärtuste kujundamisel kasutatakse ühiselt välja töötatud väärtuste õppekava.

Eesti keele ja kultuuri au sees hoidmine

Esimese eestikeelse gümnaasiumina seisab MHG eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ning tulevikku kandmise eest. Õpetuses ning kasvatuses pööratakse erilist tähelepanu eesti keele ja kultuuri õppele. Väärtustatakse kõiki eesti kultuuri valdkondi nii õppetöös (tunnijaotusplaan, moodulid ja valikained) kui ka klassivälises tegevuses. Tähistatakse emakeelepäeva, osaletakse e-etteütluses, emakeele-, õigekirja- ja kirjandusolümpiaadil, ülelinnalistel kirjandusüritustel, etluskonkurssidel ja draamafestivalil; kooli kutsutakse külalisesinejaid, kirjanikke jt kultuuritegelasi. Külalastatakse ja korraldatakse kunstinäitusi, ühiseid teatri- ja kontserdikülastusi nii õpilaste kui õpetajatega. Õpetatakse eesti keelt ja kultuuri rahvusvahelistele õpilastele.

Koolis hoitakse au sees Miina Härma pärandit ja koorilaulu ning rahvatantsu. Tegutsevad kõrgetasemelised laulukoorid ja rahvatantsurühmad. Korraldatakse kontsertetendusi ja koorikontserte, osaletakse laulu- ja tantsupidudel ning koorikonkurssidel. Rahvatantsurühmadega võetakse osa rahvusvahelistest folkloorifestivalidest. Kultuurained on eraldi õppeainetena õppekavas: näiteks koorimuusika, rahvatants ja draamakursused..

Keelepoliitika

Võõrkeelte oskus on kultuuridevaheliste erinevuste mõistmise ja austamise aluseks, mis tagab maailma rahumeelse, jätkusuutliku ja erinevate rahvaste vaimse ja materiaalse turvatunde ning majandusliku heaolu arengu. Võõrkeelte oskus on oluline ka seepärast, et vaid nii saab olla kontaktis ülemaailmsete kultuuri- ja majandusprotsesside ning ühiskondlike arengutega, omada eeldusi õpirändeks või tööga seotud mobiilsuseks.

Kõrgel tasemel võõrkeele õppimise eelduseks on korrektne emakeele oskus, mis ühtlasi on oluline ka uute teadmiste omandamisel erinevatest eluvaldkondadest. MHG emakeelte ja võõrkeelte õpetamise põhimõtted on kirjeldatud [keelepoliitikas](#).

Õppija profiil

MHG on pühendunud õpilaste igakülgsele arendamisele, kasutades selleks IB õppija profiili.

IB õppija profiili eesmärk on arendada õppijaid, kes on:

- **uurivad** – omavad loomulikku uudishimu ning naudivad aktiivset õppimist;
- **teadmishimulised** – omandavad sügavamad teadmised ja arendavad laiapõhjalisi arusaamu erinevatest õppeainetest;
- **mõtledjad** – näitavad üles algatusjulgust ning kasutavad kriitilise mõtlemise strateegiaid ja loovust;
- **suhtledjad** – mõistavad ning oskavad väljendada ideid ja jagada informatsiooni enesekindlalt ning loovalt;
- **põhimõttekindlad** – käituvad ausalt ja õiglaselt ning võtavad vastutuse enda tegevuse eest;
- **avatud meelega** – otsivad ja püüavad mõista erinevaid seisukohti ning on valmis sellest kogemusest õppima;
- **hoolivad** – näitavad üles empaatiavõimet ja austust ning ka soovi viia ellu positiivseid muutusi nii teistes inimestes kui ka keskkonnas;
- **julged** – suhtuvad tundmatusse olukorda ja ebakindlusesse julgusega ning soovivad avastada uusi ideid ja arusaamu;
- **tasakaalustatud eluviisiga** – mõistavad intellektuaalse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu olulisust;
- **ennast analüüsivad** – annavad mõtestatud tagasisidet enda õppimiskogemusele.

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

Vastutustundlik tegutsemine

Kooli visiooniks on kasvatada noori inimesi, kes soovivad maailma paremaks muuta. MHG tugineb parema maailma määratlemisel septembris 2015 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tippkohtumisel New Yorgis vastu võetud kestliku arengu eesmärkidele (*Sustainable Development Goals*) aastani 2030. MHG koolipere peab oluliseks kestliku arengu eesmärkide toomist koolitundidesse ja huvitegevusse.

MHG-s kujundatakse kogukonnast hoolivad noori inimesi, kes on nõus panustama ühiskonna hüvanguks. Selleks rakendatakse kogukonnapraktikat ja IB Diploma programmi *Creativity-Activity-Service*'it (edaspidi CAS).

Kogukonnapraktika eesmärk on, et noored kasvaksid aktiivseteks ühiskonnas osalejateks ning saaksid aru, et nad on võimelised maailma paremaks kohaks muutma ja et nende panus on oluline. Kogukonnapraktika on põhikooliõpilastele kohustuslik alates 5. klassist ja see saab alguse klassiruumis koos õpetajaga ning laieneb koolist väljapoole. Kogukonnapraktika aitab õpilastel arendada oma akadeemilisi teadmisi, aga ka praktilisi ja sotsiaalseid oskusi päriselu situatsioonides. Õpilane kasutab oma oskusi nagu näiteks otsuste tegemine, probleemide lahendamine, vastutus, koostöö jne. Lähemalt saab kogukonnapraktikast lugeda [kogukonnapraktika juhendist](#).

Loovus, aktiivsus ja vabatahtlik töö (CAS) on IB Diploma programmi üks kolmest õpilast arendavast tegevusest, mida iga Diploma programmi 11.–12. klassi õpilane peab läbima. See tähendab, et õpilane peab lisaks akadeemilistele teadmistele omandama oskused loovuse väljendamises, kehalises aktiivsuses ja panustama kogukonna heaks ning analüüsima enda õpikogemust õpimapis läbi seitsme õpioskuse.

CAS-i rõhk on kogemuspõhisel õppimisel. Samal ajal on see oluline osa õpilase panusel enda tervisesse ning kogukonna heaks panustamisse. CAS-i programm peaks õpilastele väljakutseid esitama, kuid samal ajal andma võimaluse nautida enda valitud tegevusi.

Lähemalt saab sellest programmist lugeda [CAS-i käsiraamatust](#).

Akadeemiline ausus

Õppetöös väärtustatakse akadeemilist ausust. Välja on töötatud akadeemilise aususe poliitika ning akadeemilist ausust õpetatakse kõikides ainetes ja kõikides kooliastmetes. Iga õpetaja on akadeemilise aususe õpetaja. Kuivõrd MHG-s rakendatakse uurimuslikku õpet alates 1. klassist, suunatakse õpilasi infot otsima ja allikatele viitama igas kooliastmes ja kõikides ainevaldkondades. Iga õpilane käitub üldtunnustatud aususe põhimõtete järgi oma koolitöös samamoodi nagu teisteski eluvaldkondades. Iga lapsevanem toetab oma last, et temast kasvaks inimene, kes peab ausust akadeemilises sfääris sama normaalseks nagu teisteski eluvaldkondades.

Huvigruppide koostöö

Oma igapäevases tegevuses teeb MHG koostööd erinevate huvigruppidega ja koostööpartneritega.

Õpilasesindus MHG õpilaste esindusorganina on kaasatud olulisemate koolielu küsimuste arutamisse ja otsustamisse. Mitmed õpilasesinduse algatused on saanud koolielu orgaaniliseks osaks.

Lastevanemad osalevad nii klassi- kui kooliüritustel ja erinevatel ühistegevustel, Liikuma kutsuva kooli meeskonnas ning räägivad kaasa koolielu korraldamisel hoolekogu kaudu.

Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, koolipidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuses suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatuses paremate tingimuste loomine. Kõige suurem esindatus on hoolekogus lastevanematel.

Vilistlastega peetakse sidet vilistlaskonnale suunatud infolehtede kaudu, mis ilmuvad 3–4 korda aastas. Vilistlaste esindaja osaleb hoolekogu töös. Veebruar on koolis vilistlaste kuu, mil kõigis klassides käivad vilistlased tunde andmas.

Tihedat koostööd tehakse kooli pidajaga (linnavalitsus ja linnavalitsuse haridusosakond), Haridus- ja Teadusministeeriumiga, IBO-ga. Mitmete kõrgkoolidega on sõlmitud koostöölepingud (Tartu Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Tervishoiu Kõrgkool). Olulisteks koostööpartneriteks on teised Tartu koolid, mitmed gümnaasiumid üle Eesti, koolijuhtide piirkondlik ja üleriigiline esindusorganisatsioon, MTÜ Talendikeskus, Saksa saatkond Eestis jt.

Kool osaleb mitmes üleriigilises programmis (näiteks Liikuma Kutsuv Kool, KiVa programm).

2. ÕPPIMISE JA ÕPETAMISE PÕHIMÕTTED NING ÕPPETÖÖ KORRALDUS

Üldpädevuste arendamine IB õpioskuste ja õppija profiili abil

Põhikooli riikliku õppekava ja Gümnaasiumi riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused. Üldpädevused kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides, tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad nii omavahelises kui kooli, kodu ja kogukonna koostöös.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus;
- 3) enesemääratluspädevus;
- 4) õpipädevus;
- 5) suhtluspädevus;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus;
- 7) ettevõtlikkuspädevus;
- 8) digipädevus.

Üldpädevusi arendatakse IB filosoofia rakendamise kaudu nii õppetöös kui ka tunniväliselt, eeskätt aga IB õpioskuste (*ATL skills*) ning õppija profiili elementide abil. IB õpioskused jagunevad viide kategooriasse: suhtlemisoskused, uurimisoskused, mõtlemisoskused, enesejuhtimisoskused ja sotsiaalsed oskused.

- **Suhtlemisoskused** arendavad kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalsed ja kodanikupädevust ning suhtluspädevust.
- **Uurimisoskused** arendavad matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast pädevust.
- **Mõtlemisoskused** arendavad õpipädevust, ettevõtlikkuspädevust ning matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast pädevust.
- **Enesejuhtimisoskused** arendavad enesemääratluspädevust ja õpipädevust.
- **Sotsiaalsed oskused** arendavad kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalsed ja kodanikupädevust, suhtluspädevust.
- **Digipädevusi** arendatakse kõikide õpioskuste valdkondade ning õppeainete abil.

Lisaks toetab õpipädevuste arengut IB õppija profiili rakendamine igapäevases õppetöös.

Üldpädevuste ja õpioskuste arendamine on osa igapäevasest õppetööst ning kajastub õpetajate töö planeerimises, õppetegevuste läbiviimises ning õpilaste refleksioonides. Üldpädevusi arendatakse nii otseselt konkreetsete õpitegevuste kui ka kaudselt õppeteemade ja ainealaste oskuste arendamise, uurimis- ja loovtööde läbiviimise, kogukondliku tegutsemise (kogukonnapraktika, CAS) abil.

Õpioskuste arendamine on kohustuslik osa kõikide kooliastmete aasta- ja tööplaanides või ainekavades.

Läbivad teemad ja lõiming

Läbivad teemad on nii Põhikooli riiklikus õppekavas kui Gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) kultuuriline identiteet;

- 5) teabekeskond;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) tervis ja ohutus;
- 8) väärtused ja kõlblus.

1.-4. klassis toimub lõiming kuue uurimisteema abil, mis hõlmavad kõiki läbivaid teemasid koondades ühe uurimisteema alla erinevate ainevaldkondade oskused ning teadmised. Lisaks toetab lõimingut ka 4. klassi lõpus läbiviidav loovtöö.

5.-9. klassis toimub lõiming kuue globaalse konteksti ja seotud mõistete kaudu, mis on aineteüleised ning aitavad illustreerida ainetevahelisi seoseid. Erinevate ainete õpetajad teevad omavahel koostööd, et pakkuda õpilastele ainetevahelisi õppetükke, kus kahes või enamas aines samal ajal või üksteisele järgnev õppetöö toetab ka teiste kaasatud ainete alaste teadmiste ja oskuste omandamist. Lõimingut toetab III kooliastme lõpus läbiviidav loovtöö.

Gümnaasiumis toetab läbivate teemade õpet ja lõimingut moodulainete valik ja omavaheline integratsioon, erinevad valikained, karjääriõpe, uurimis- ja praktilised tööd ning õpetajate koostöö teemade käsitlemisel. Ainetevaheline lõiming on kirjeldatud gümnaasiumi ainekavades.

Kõikides kooliastmetes aitab läbivaid teemasid kujundada kooli pakutav huvitegevus, kogukonnapraktika ja CAS-i rakendamine, erinevad koolisisesed ja -välised projektid, külalislektorid, õppekäigud ja väärtuskasvatustöö.

Uurimuslik õpe põhikoolis

MHG järgib eesti riiklikku õppekava, rakendades põhikoolis IBO välja töötatud kaasaegset metoodikat uurimusliku õppe ja kujundava hindamise läbiviimiseks. Mõistepõhine uurimuslik õpe pakub õpilastele võimalusi näidata, mida nad teavad ja oskavad, õpetaja eesmärk on õpilast sel teel juhendada ning suunata õpilast oma tegevuse ja tulemuste üle reflekteerima. Olulisel kohal on ka IKT-vahendite kasutamine, mis annavad õpilasele rohkem võimalusi läbi viia uurimuslikku laadi õpet.

IB Primary Years Programme (PYP)

1.–4. klassini tugineb uurimuslik õpe PYP-i õpetamisfilosoofiale. PYP-i filosoofia eesmärk on õppijate igakülgne arendamine teadmishimulisteks isiksusteks igas õppevaldkonnas ning ka väljaspool kooli. PYP-i eesmärk on toetada õpilaste akadeemilist, sotsiaalset ning vaimset arengut ning keskenduda avatud meele ja kõrgete isiklike väärtustega õpilaste arendamisele. PYP õpetab kasutama iseseisvaid õpioskusi ning julgustab õpilasi olema vastutustundlikud ja algatusvõimelised õppijad.

1.–4. klassi õppekava keskmes on viis olulist elementi, mis tagavad õppekava täitmise ning õpilaste igakülgse arengu:

- **Teadmised**, mis toetavad nii ainekeskseid (keeleeõpe, matemaatika, loodusteadused, inimeseõpetus, kunst, muusika ja kehaline kasvatus) kui aineüleseid arusaamu;
- **Põhimõisted ja suured ideed**, mida õpilased avastavad uurimusliku õpikäsituse kaudu, et arendada põhjalikku arusaama teemadest, mis on olulised nii õppeainete sees kui ka nendest väljaspool;
- **Oskused**, mis omavad elulist tähtsust ning mida õpilased arendavad ja kasutavad õppeprotsessi käigus ning ka väljaspool kooli;
- **Väärtused ja suhtumised**, mis aitavad kaasa laia silmaringiga ning avatud meelega isikute arenemisele ning toetuvad IB õppija profiilile;
- **Praktilised tegevused**, kuhu jõutakse eduka uurimusliku õppe väljundina ning mis õpetavad tegutsema mõtestatult ja vastutustundlikult.

PYP-i filosoofia keskmes on kuus uurimisteemat, mis on olulised nii kohalikul kui ka globaalsel tasandil ning võimaldavad õpilastel tegeleda reaalse elu probleemidega ja leida seoseid õppeainete ja päriselu probleemide vahel. Nendeks uurimisteemadeks on:

- **Kes me oleme?** – uurimus inimese olemusest, uskumustest ja väärtustest; füüsilisest, vaimsest ja sotsiaalsest tervishoiust ning inimestevahelistest suhetest.
- **Kus me asume ajas ja ruumis?** – uurimus meie asukohast ajas ja ruumis; inimkonna avastustest ning leiutistest; isiklikust ajaloost ning isikute ja tsivilisatsioonide vahelistest seostest.
- **Kuidas me ennast väljendame?** – uurimus erinevatest viisidest, kuidas leida ning väljendada ideid, tundeid, olemust, kultuuri, uskumusi ja väärtusi.

- **Kuidas maailm toimib?** – uurimus loodusest ning selle seaduspärasusest, looduse ning inimühiskonna vahelistest suhetest, teaduslike ja tehnoloogiliste avastuste mõjust ühiskonnale ning keskkonnale.
- **Kuidas me ennast organiseerime?** – uurimus inimese loodud süsteemide ja kogukonna omavahelistest seostest, organisatsioonide struktuurist ja funktsioonist ning nende mõjust inimestele ja keskkonnale.
- **Meie ühine maailm** – uurimus õigustest ja kohustusest võitluses taastumatute loodusvarade säilitamise ning nende jagamise nimel teiste inimeste ja elusolenditega, võrdsete võimaluste tagamisest, rahust ja konfliktide lahendamisest.

Õpetajad tagasisidestavad õppeprotsessi toetava sõnalise hindamisega. PYP lõpeb 4. klassis rühmatööna koostatava loovtööga, mille eesmärgiks on näidata, mida õpilane on omandanud eelnevate aastate jooksul. Loovtöök on ühe teema põhjalikum uurimine ning selle vormistamine esitlusena.

IB Middle Years Programme (MYP)

5.–9. klassis keskendutakse nii aineülestele kui ka sügavamate ainepõhiste teadmiste, oskuste ja arusaamise õpetamisele MYP-i õpetamisfilosoofia kaudu. Tähtsal kohal on koolis õpitava rakendamine elulistes olukordades ja seosed õpilast ümbritseva maailmaga.

Erinevate õppeainete õppimine toimub kuue globaalse mõiste, põhimõistete ja seotud mõistete kaudu: globaalsed mõisted ja põhimõisted võimaldavad luua ainetevahelisi ühendusi ning seotud mõisted sügavuti mõista konkreetset ainevaldkonda.

Globaalsed ning põhimõisted on aineülesed ning aitavad õpitut maailmas toimuvaga seostada.

Globaalsed mõisted tulenevad 1.–4. klassi uurimisteemadest ja neid on samuti kuus:

- **identiteedid ja suhted** – uurimus inimese olemusest, uskumustest ja väärtustest; isiklikust, füüsilisest, vaimsest, sotsiaalsest tervishoiust ning inimestevahelistest suhetest; õigustest ja kohustustest; inimeseks olemise tähendusest.
- **orienteerumine ajas ja ruumis** – uurimus meie asukohast ajas ja ruumis; kodust ja rändamisest; inimkonna avastustest, leiutistest ning rännetest; isiklikust ajaloo ning isikute ja tsivilisatsioonide vahelistest seostest nii kohalikust kui ka globaalsest vaatenurgast;

- **isiklik ja kultuuriline väljendus** – uurimus erinevatest viisidest, kuidas leida ning väljendada ideid, tundeid, olemust, kultuuri, uskumusi ja väärtusi; viisidest, kuidas me oma loominguilise üle mõtleme, seda jagame ja naudime; ilu hindamisest;
- **teaduslik ja tehniline innovatsioon** – uurimus loodusest ning selle seaduspärasusest; looduse ning inimühiskonna vahelistest suhetest; inimeste teaduslikest põhimõtetest arusaamisest; teaduslike ja tehnoloogiliste avastuste mõjust ühiskonnale ning keskkonnale;
- **globaliseerumine ja jätkusuutlikkus** – uurimus inimese loodud süsteemide ja kogukonna omavahelistest seostest, organisatsioonide struktuurist ja funktsioonist, ühiskondlikust otsuste tegemisest, ning nende mõjust inimestele ja keskkonnale;
- **õiglus ja areng** – uurimus õigustest ja kohustusest võitluses taastumatute loodusvarade säilitamise ning nende jagamise nimel teiste inimeste ja elusolenditega; kogukondadesisestest ja -üledest suhetest; võrdsete võimaluste tagamisest, rahust ja konfliktide lahendamisest.

Põhimõisted (16) on suured ideed, mis aitavad süüvida sügavamale globaalsetesse mõistetes. Põhimõisted, milleks on näiteks “muutus”, “suhtlemine”, “areng” ja “identiteet”, on aineteüleised ning aitavad luua seoseid erinevate ainete ja maailma vahel. Lisaks aineteülestele põhimõistetele on igas aines ka ainega seotud mõisted, mis aitavad põhimõisteid konkreetse aine kaudu sügavamalt tundma õppida.

Õppeprotsessi toetavad nii kujundav kui ka kriteeriumipõhine hindamissüsteem. Kujundav hindamine annab õpilastele jooksvat tagasisidet nende arengust ning kriteeriumipõhine hindamissüsteem kirjeldab täpselt õppija taset ja ainealaseid osaoskusi võimaldades neil ise oma õppimist kujundada.

5.–8. klassis sooritavad õpilased igal aastal kogukonnapraktika, mille käigus panustavad nad oma kogukonna paremaks muutmisesse valides endale tähtsa valdkonna ja teema ning tehes kogukonna jaoks vabatahtlikku tööd samal ajal end õpilase ja kogukonnaliikmena arendades.

8.–9. klassis koostavad õpilased loovtöö ning sooritavad põhikooli lõpueksamid. Rahvusvahelises suunas on õppekeeleks inglise keel ning rahvusvahelise suuna õpilased lõpetavad põhikooli loovtööga.

Loovtööd

4. klassi loovtöö

4. klassi lõpus viivad õpilased grupitööna läbi pikemaajalise uurimuse neid huvitaval teemal – loovtöö. Loovtöö tegemiseks peavad õpilased näitama esimese nelja aasta jooksul omandatud teadmisi ja oskusi uurides päriselus olulisi probleeme ja murekohti. Uurimus viiakse läbi eelistatult grupitööna ning töö jooksul demonstreerivad õpilased õpitud teadmisi ja aineteüleseid oskusi selliselt, et sellest tõuseks tulu ka teistele. Oluliseks loovtöö osaks on praktiline tegutsemine, mille käigus saavad õpilased anda enda panuse laiemale kogukonnale ning juhtida tähelepanu enda valitud probleemile.

Loovtöö planeerimine, läbiviimine ja esitlemine annab õpilastele ainulaadse võimaluse näidata teadmisi ja oskusi ning demonstreerida enda arengut lähtudes õppija profiili omadustest. Loovtöö on ka suurepärane võimalus tähistada ühe etapi lõppu ning uue algust.

Loovtöö protsess kestab kuus nädalat ning kulmineerub mai lõpus toimuva ülekoolilise 4. klasside loovtööde päevaga, mida on külastama oodatud kõik kaasõpilased, õpetajad ja lapsevanemad.

III kooliastme loovtöö

9. klassis sooritavad õpilased loovtöö endale huvipakkuval teemal, reeglina individuaalselt. Loovtöö tegemise protsess on jaotatud mitme kuu peale ning õpilased teevad sellega algust juba 8. klassi lõpus. Loovtöö raames esitavad nad endale väljakutset pakkuva õppealase eesmärgi ning loovad isikliku toote või loomingulise lahenduse, et oma õppealast eesmärki täita.

Loovtööd tehes saavad õpilased tegeleda enda jaoks tähendusliku teemaga, võtta vastutus oma õppeprotsessi juhtimisel ja planeerimisel, kasutada teadlikult oma (õppe-)eesmärgi saavutamiseks ainetundides omandatud oskusi ja teadmisi ning analüüsida ja salvestada oma enesearengut.

Protsess lõpeb loovtööde laadaga, kus õpilased saavad oma tehtud tööd kaasõpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele tutvustada.

Tunnijaotusplaan põhikoolis

Tunnijaotusplaan eesti õppekeele klassides

Õppeained	1.	2.	3.	I	4.	5.	6.	II	7.	8.	9.	III
Eesti keel	6	6	7	19	5			5				
Keel ja kirjandus						5	5	10	4	4	4	12
A-võõrkeel (inglise keel)	2	3	4	9	4	4	5	13	5	5	5	15
B-võõrkeel (vene, saksa või prantsuse keel)				0	2	2	3	7	3	2	2	7
Matemaatika	3	4	4	11	4	5	5	14	5	4	4	13
Loodusõpetus	1			1	2	2	3	7	2			2
Geograafia									1	2	2	5
Bioloogia									1	2	2	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2	2	4
Ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
Inimeseõpetus						1	1	2	1	1		2
Loodus- ja inimeseõpetus		2	3	5								
Ühiskonnaõpetus						1		1			2	2
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Kunst	2	2	2	6	1	1	1	3	1	1	1	3
Disain (tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus)	1	1	1	3	2	2	2	6	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	3	3	2	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Nädalakoormus kokku	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

1. klassis õpitakse loodusõpetust ning 2.–3. klassis õpitakse loodus- ja inimeseõpetust lõimituna ühe õppeaineks. Eesti keelt ja kirjandust õpitakse 5.–9. klassis lõimituna üheks õppeaineks. Käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia õpetamisel õppegrupid vahetuvad. Kehalise kasvatusena on esimeses kooliastmes liidetud rahvatants. Eesmärk on tutvustada eesti

rahvuskultuuri ja anda algteadmisi rahvatantsust füüsilise kogemuse kaudu. Tantsuoskusele lisaks arendatakse sotsiaalseid oskusi, omandatakse käitumisreeglid, õpitakse arvestama partneri ja rühmaga. Ujumise algõpetus toimub I kooliastmes kehalise kasvatuse tundide ajal. Digipädevust arendatakse kooli digipädevuse ainekava raames lõimituna aineõppesse.

Tunnijaotusplaan inglise õppekeelega rahvusvahelistes klassides

Õppeained	1.	2.	3.	4.	PYP	5.	6.	7.	8.	9.	MYP
Inglise keel (English)	6	6	5	5	22	4	4	4	4	4	20
A-võõrkeel (Estonian)	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
B-võõrkeel (German)			2	2	4	2	2	2	2	2	10
Matemaatika (Maths)	4	4	5	5	9	4	4	4	4	4	20
Loodus- ja inimeseõpetus (Science and Social Studies)	3	3	3	3	12	3	3	2			8
Muusika (Music)	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Kehaline kasvatus (Physical Education)	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
Kunst (Arts)	2	2	2	2	8	1	1	1	1	2	6
Disain (Design)						2	2	2	2	2	10
Inimeseõpetus (Human Studies)						1	1	1	1		4
Ühiskonnaõpetus/ ajalugu (Individuals and Societies)						2	2	2	2	2	10
Geograafia (Geography)								2	2	2	6
Bioloogia (Biology)								2	2	2	6
Füüsika (Physics)									2	2	4
Keemia (Chemistry)									2	2	4
Nädalakoormus kokku	21	21	22	22		24	24	29	29	29	

Gümnaasiumi Eesti õppekava tunniarvutusplaan, õppemoodulite kirjeldused ning valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Gümnaasiumi Eesti õppekaval on õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi jooksul 96 kursust (1 kursus=35 45-minutilist tundi). MHG-s on kursused korraldatud perioodide kaupa. Õppeaastas on viis perioodi (va 12. klassis, kus on neli perioodi). Ühes perioodis õpitakse üldjuhul 6–8 õppeainet viis tundi nädalas, läbi mitme perioodi on kehaline kasvatus ja B1-võõrkeel, vajadusel ka mõned teised ained.

Gümnaasiumi Eesti õppekava lõpetamiseks tuleb sooritada:

- gümnaasiumi riikliku õppekava kohustuslikud õppeained (63 kursust);
- kooli valitud õppimist toetavad ja MHG eripära arvestavad kohustuslikud lisakursused (14 kursust);
- laia matemaatika kursused (6 kursust¹);
- mooduli kursused (8 kursust);
- valikkursused (vähemalt 4 kursust);
- uurimis- või praktiline töö;
- gümnaasiumi koolieksam;
- riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja inglise keeles².

---

¹ 12. klassis lõpus on õpilasel võimalik valida kitsa ja laia matemaatika eksami vahel.

² Inglise keele riigieksami võib asendada rahvusvahelise Cambridge Assessment C1 Advanced eksamiga.

Gümnaasiumi riikliku õppekava kohustuslikud õppeained

Ainevaldkond	Kohustuslik õppeaine	Kursuste arv	10.	11.	12.
Keel ja kirjandus	Eesti keel	6	2	2	2
	Kirjandus	5	2	2	1
Võõrkeeled	B2-võõrkeel (inglise keel)	5	5		
	B1-võõrkeel (prantsuse, saksa või vene keel)	5	3	2	
Matemaatika	Matemaatika	8	5	3	
Loodusained	Bioloogia	4	1	2	1
	Geograafia	3	2		1
	Keemia	3	2	1	
	Füüsika	5	2	2	1
Sotsiaalsained	Ajalugu	6	2	1	3
	Ühiskonnaõpetus	2			2
	Inimeseõpetus (perekonnaõpetus)	1	1		
Kunstiained	Muusika	3	1	1	1
	Kunst	2	1	1	
Kehaline kasvatus	Kehaline kasvatus	5	2	2	1
Kokku		63	31	19	13

Kooli valitud õppimist toetavad ja MHG eripära arvestavad kohustuslikud lisakursused

Kursus	Kursuste arv	10.	11.	12.
Eesti keel	2	1		1
Kirjandus	1		1	
Matemaatika praktikum	1	1		
B2-võõrkeel (inglise keel, sh akadeemiline inglise keel ja inglise kirjandus)	8		6	2 ³
B1-võõrkeel (prantsuse, saksa või vene keel)	1		1	
Tähenduslik õppimine	1	1		
Kokku	14	3	8	3

Kooli valitud kursused toetavad eelkõige riigieksamiteks valmistumist ja kooli keelepoliitika eesmärgi. 10. klasside õpilastele on loodud 35-tunnine tähendusliku õppimise ainekursus, mis keskendub koolikultuuri ja -ajaloo tundmaõppimisele, õpistrateegiate, koostöö ja eneseväljendusoskuste arendamisele ning vaimse heaolu toetamisele. Kursuse eesmärgiks on suunata õpilast olema aktiivne, teadlik ja enastjuhtiv õppija ning iseenda motiveerija.

Mooduli kursused

MHG-s õppimist alustades ei pea kohe valima õppesuunda, sest 10. klassis õpivad kõik õpilased riikliku õppekava kohustuslikke kursusi. Seejärel on võimalik valida: 1) sotsiaalainete, 2) loodusainete ja 3) humanitaarainete valdkondade erinevate moodulite vahel või 4) kandideerida ingliskeelsesesse rahvusvahelise õppekava IB diplomiõppesse (IB Diploma).

Eesti õppekava sotsiaal-, loodus- ja humanitaarvaldkondade moodulid koosnevad neljast süvendatud kursusest. Iga Eesti õppekava õpilane valib ühe süvendatud mooduli 11. klassis ja teise 12. klassis. Valitud moodulid võivad olla erinevatest valdkondadest. Just mitmes valdkonnas omandatud süvendatud teadmised ja oskused annavad tuleviku maailmas

³ Kui õpilane ei pääse C1 Advanced eksamile või ei soorita seda nõutud tasemel (vähemalt B2-tase), peab ta 12. klassi viimasel perioodil võtma eraldi kursuse inglise keele riigieksamiks valmistumiseks.

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

enesekindluse ja rohkem võimalusi ennast teostada. Moodulid avanevad igal aastal neid valinud õpilaste arvust sõltumata.

Sotsiaalvaldkonna mooduliteks on: rahvusvahelised suhted ja diplomaatia, tänapäeva ühiskond ning ettevõtluse ökosüsteem. Rahvusvaheliste suhete ja diplomaatia moodul keskendub nii tänapäeva maailma suurtele vastasseisudele kui riikidevaheliste koostöövormidele ning aitab mõista diplomaatilise etiketi ja protokollireegleid. Tänapäeva ühiskonna moodul tutvustab moodsa ühiskonna kujunemist ja toimimist tänapäeval nii õiguse, meedia, valitsemise ja osalemise vaatepunktist.

Ettevõtluse moodul võtab fookusesse makromajanduse, ettevõtluse, turunduse, disainmõtlemise ning investeerimise teemad.

Loodusvaldkonna mooduliteks on: loodusteadus tänapäeval, meditsiin ja tervishoid ning keskkond meie ümber. Loodusteadus tänapäeval keskendub eelkõige kosmoloogiale ning kaasaegsele füüsikale. Meditsiini ja tervishoiu moodul on mõeldud neile, keda huvitab inimese anatoomia ja füsioloogia ning biomeditsiin ja biotehnoloogia. Keskkond meie ümber keskendub kestlikule arengule ning käsitleb nii geoinformaatikat, kaugseiret, tulevikuenergeetikat kui looduskaitset.

Humanitaarvaldkonna moodulid on: draama ja teater, filmikunst ning kirjandus maailma mõtestajana. Draama ja teatri moodul õpetab draama väljendusvahendeid kasutama igapäevaelus ning tutvustab õpilasi tänapäeva teatri suundade ja tegijatega. Filmikunsti moodul tutvustab nii maailma filmikunsti kui annab praktilised oskused filmikunsti ja animatsiooni vallas. Kirjandus maailma mõtestajana on mõeldud neile, kellele meeldib loov lugemine, kirjutamine ja mõtlemine.

Valikkursused

Valikkursuste puhul peab arvestama, et valikaine õppida soovijaid peab olema vähemalt 16 õpilast (võõrkeelte valikkursuste korral vastavalt 12). Kui õpilane valib endale valikaine, on tal kohustus see aine läbida või asendada samas mahus mõne teise valikainega.

MHG arvestab valikkursustena edukalt läbitud TÜ Teaduskooli kursuseid ja kooli korraldatud keele jm praktikaid välismaal.

Sotsiaal- ja humanitaarained	Kursuste arv
Maailmausundid	1
Eesti usuline maastik	1
Inimene ja religioon	1
Tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat	1
Euroopa ja USA ajalugu uusajal	1
Õpilasfirma	1
Kõne ja väitlus	1
Kultuuriantropoloogia	1
Praktikum "Erinevad Eestid"	1
Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse	1
Tänapäeva filosoofia	1
Loodus- ja reaalsained, tehnoloogia	Kursuste arv
Linnaplaneerimine	1
Ettevalmistus TÜ meditsiinivaldkonda astumiseks	1
Programmeerimine I, II	2
Stereomeetria ja planimeetria	1
Majandusmatemaatika elemendid	1
Andmete töötlemine ja tõlgendamine	1
3D-modelleerimine	1
Võõrkeeled	Kursuste arv
A2 saksa keel algajad	4
A2 prantsuse keel algajad	4
A2 soome keel	4
A2 rootsi keel	4
A2 hispaania keel	4
A2 vene keel	4

A2 saksa keel edasijõudnud	4
A2 prantsuse keel edasijõudnud	4
British Studies	1
Mass Communication	1
Keynote Proficient	1
Inglisekeelne kirjandus 21. sajandil	1
Business English	1
Kordamine inglise keele riigieksamiks	1
Loovus ja heaolu	Kursuste arv
Jooga-meditatsioon	1
Enesekaitsekursus	1
Pallimängude kursus	1
Füsioteraapia (koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga)	1
Karjääriplaneerimine	1
Sissejuhatus psühholoogiasse	1
Fotograafia (koostöös Tartu Kunstikooliga)	1
Kokandus	1
Disainmõtlemine	1
Ideest projektini	1
Riigikaitse	2
Koorilaul (neidudekoor, segakoor)	3
Rahvatants	6
Orkester	3
Käsikellade ansambel	3

Valikainete loendit võib kool vajadusel muuta või täiendada.

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

Uurimis- ja praktilised tööd gümnaasiumi Eesti õppekaval

Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb õpilasel sooritada uurimis- või praktiline töö (edaspidi UPT), mille eesmärgiks on akadeemilise töö kirjutamise protsessi kogemuse saamine kujundades sealhulgas 21. sajandi oskusi. UPT koostamist alustatakse üldjuhul 11. klassi II poolaastal ning see valmib 12. klassi talvel kooli määratud kuupäevaks. Töö ettevalmistamine, teostamine ja kaitsmine on juhendatud õppeprotsess. Protsessi kuuluvad teema ja juhendaja valimine, uurimis- või tegevuskava koostamine, materjali ja info otsimine, materjali hindamine ja analüüsimine, uurimuse või praktilise töö läbiviimine, tulemuste kirjalik vormistamine ning valminud töö kaitsmine.

Uurimistöö on õpilase või õpilaste individuaalselt või grupitööna õppekava raames valminud teaduslik töö, mille käigus uurija rakendab teadusliku kirjandusega töötamist, andmete kogumist, nende analüüsi, järelduste tegemist ja akadeemilise teksti koostamist.

Praktiline töö on õpilase või õpilaste loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal, projekt vms ja selle tegevuse kirjalik kirjeldus ning kokkuvõte.

Oma töö jaoks vajalike infootsingu oskuste arendamiseks läbivad õpilased Tartu Ülikooli raamatukogu e-kursuse „Infopädevus”. Kogu töö teostamise ja koostamise jooksul toimuvad mitmed juhendatud ja töö protsessi toetavad seminarid, spetsiaalsed kirjutamise päevad ja töö vormistamise tunnid.

MHG uurimis- ja praktiliste tööde juhend asub kooli [veebilehel](#).

MHG Pre-IB õppekava

MHG Pre-IB klassi võetakse vastu õpilasi vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Tartu linna vahel sõlmitud halduslepingule. Õppesse saab kandideerida pärast põhikooli lõpetamist inglise keele testi, õpetajate soovitude, 9. klassi hinnete ja vestluse alusel. Pre-IB õppekaval õpitakse õppeaineid, mis valmistavad ette IB Diploma programmiks: inglise keel, eesti keel, saksa keel, kehaline kasvatus, kunst, matemaatika, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia, ajalugu. Õppekeeleks on inglise keel.

Tunnijaotusplaan MHG Pre-IB klassis

Õppeained	Tundide arv nädalas
Inglise keel ja kirjandus (English Language and Literature)	5
Eesti keel (Estonian)	2
B-võõrkeel (German B ⁴)	2
Kehaline kasvatus (Physical Education)	2
Kunst (Arts)	2
Matemaatika (Mathematics)	5
Bioloogia (Biology)	3
Geograafia (Geography)	2
Füüsika (Physics)	3
Keemia (Chemistry)	3
Ajalugu (History)	2
Kokku	28

IB diplomiõpe (IB Diploma, IB DP)

IB Diploma programmi eesmärk on tagada õppijale kvaliteetne ettevalmistus edasiõppimiseks kõrgkoolides kui ka arendada temas kriitilist mõtlemis- ja arutlusoskust,

⁴ Nendele õpilastele, kes on varem saksa keelt õppinud.

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

eneseanalüüsioskust ning erinevaid sotsiaalseid oskusi ja andeid klassiruumis ning sellest väljaspool. Tegemist on nõudliku õppekavaga, et rahuldada akadeemiliselt andekate ja kõrgelt motiveeritud gümnaasiumiõpilaste vajadusi. IB DP õpilased võtavad vastutuse oma õppimise eest ja mõistavad, kuidas teadmised konstrueeritakse tuginedes teadmiste teooria (TOK) kursusele.

Kirjanduse kursustes analüüsitakse erinevaid tekste ning selle kaudu õpitakse hindama keele keerukust, rikkust ja peensusi erinevates kontekstides.

Keelekursuste põhirõhk on keele omandamisel ja kasutamisel erinevates kontekstides, arendades samal ajal teiste kultuuride mõistmist.

Sotsiaalainetes käsitletakse peamisi globaalseid probleeme nagu jätkusuutlikkus ja kliimamuutused. Juhtumiuuringuid analüüsitakse mitmel erineval tasandil, alates kohalikust kuni riikliku ja rahvusvaheliseni.

Teadusainetes uurivad õpilased teooriaid, mudeleid ja tehnikaid ning arendavad nende kaudu oma arusaamist teaduslikust meetodist. Kohustuslike praktiliste tööde osakaal on 25% (60 tundi) kogu kursuse mahust.

Matemaatika kursused vastavad õpilaste vajadustele, huvidele ja võimetele. Kõik IB DP matemaatika kursused nõuavad, et õpilased hindaksid tehnoloogia kasutamist matemaatikas ja omandaksid graafiliste kalkulaatorite kasutamise.

Kunstiaines uuritakse kunsti mitmekesisust ajas, kohas ja kultuurides. Õpilaste tehnilisi saavutusi kunsti kursuse jooksul esitletakse näitusel.

IB Diploma programmi saab kandideerida pärast 10. klassi ingliskeelse essee, õpetajate soovitude, 10. klassi hinnete ja vestluse alusel. IB diplomiõppes õpitakse kuut õppeainet: keelt ja kirjandust, võõrkeelt, ühiskonnaaineid, loodusaineid, matemaatikat ning visuaalkunste või lisavalikainet. Kolme neist õpitakse süvatasemel (*High Level*) ja kolme tavatasemel (*Standard Level*). Iga õpilane koostab endale isikliku õppekava. Õppekeeleks on IB Diploma programmis inglise keel.

Grupp	Õppeaine	HL	SL
Grupp 1:	Kirjandus (Estonian A: Literature)	+	+
Keel ja kirjandus	Inglise keel ja kirjandus (English A: Language and Literature)	+	+
Grupp 2:	Võõrkeel, kesktase (Russian B, German B, French B)	+	+
Võõrkeeled	Võõrkeel, algfase (Spanish <i>ab initio</i> , French <i>ab initio</i>)		+
Grupp 3:	Ajalugu (History)	+	+
Ühiskonnaained	Geograafia (Geography)	+	+
Grupp 4:	Bioloogia (Biology)	+	+
Teadusained	Keemia (Chemistry)	+	+
	Füüsika (Physics)	+	+
Grupp 5:	Matemaatika (Mathematics: Applications and Interpretation)	+	+
Matemaatika	Matemaatika (Mathematics: Analysis and Approaches)	+	+
Grupp 6:	Kujutav kunst (Visual Arts)	+	+
Kunstiained			
6. aineks on võimalik võtta ka aine gruppidest 1, 3 või 4			

IB Diploma programmi kesksed komponendid on:

- **Theory of Knowledge (TOK).** Tegemist on kõiki õpivaldkondi ühendava teadmiste filosoofia kursusega. TOK annab õpilastele võimaluse mõtiskleda teadmiste olemuse ja selle üle, kuidas me teame seda, mida väidame teadvat. Erinevate küsimuste üle arutledes saavad õpilased teadlikuks oma isiklikest ja ideoloogilistest eeldustest ning mõistavad kultuurilist mitmekesisust maailmas. TOK-i kursuse hinne kujuneb suulise ja kirjaliku komponendiga juhtumianalüüsi ja 1600-sõnalise essee põhjal.
- **Extended Essay (EE).** Tegemist on iseseisva uurimistöoga, mille väljundiks on 4000-sõnaline essee. Õpilastel on võimalus uurida endale isiklikult huvipakkuvat teemat, mis on seotud ühe DP õppeainega. Essee kirjutamise protsessi käigus arendavad õpilased enda mõtlemisoskuseid, uurimisoskuseid, suhtlemisoskuseid, enesejuhtimisoskuseid ja sotsiaalseid oskuseid. Kooli määratud juhendaja toetab õpilast kogu uurimise ja kirjutamise protsessi jooksul. Uurimistöö protsess ja juhendamise põhimõtted on kirjeldatud [EE juhendamise korras](#). Kõiki esseesid hindavad IBO määratud eksamineerijad.
- **Creativity-Activity-Service (CAS).** CAS-i jooksul peab õpilane lisaks akadeemilistele teadmistele omandama oskused loovuse väljendamises, kehalises aktiivsuses ning panustama kogukonna heaks ning analüüsima enda õpikogemust õpimapis seitsme õpioskuse kaudu.
CAS on jaotatud kolmeks:
  - 1) Loovus (Creativity) – kunst ja muud tegevused, mis hõlmavad loovat mõtlemist.
  - 2) Füüsiline aktiivsus (Activity) – tervislikule eluviisile kaasaaitav füüsiline tegevus.
  - 3) Kogukonnapraktika (Service) – vabatahtlik tegevus.

CAS-i põhimõtted on kirjeldatud [CAS-i käsiraamatus](#).

IB DP lõpeb rahvusvaheliste eksamitega kõikides õppeainetes ning õppe läbimine annab keskharidust tõendava tunnistuse.

Uurimisteemad, aastaplaanid, tööplaanid, ainekavad

Õppekava üldosa ellurakendamiseks on kool välja töötanud eri kooliastmete aasta- ja tööplaanid ning ainekavad.

1.–4. klassis on õppetöö korraldamise aluseks uurimisteemade plaan, kus tuuakse välja iga teema keskne idee, põhimõisted ja seotud mõisted. Uurimisteemade plaan on avalikustatud kooli kodulehel. Igapäevase õppetöö planeerimiseks kasutavad õpetajad uurimisteemade ning ainealaste teemade tööplaanid, mis koostatakse koostöös vastava klassi õpetajatega, et tagada aineülene teemade, mõistete ning oskuste õpetamine.

5.–9. klassis on õppetöö korraldamise aluseks aastaplaanid ja tööplaanid. Aastaplaanides tuuakse välja iga õppetüki:

- uurimuslik väide;
- põhimõisted ja seotud mõisted;
- globaalne kontekst;
- ainegrupi õpieesmärgid;
- õpioskused;
- õppesisu;
- kokkuvõttev tegevus;
- ühine lugemisvara.

Aastaplaanid on avalikustatud kooli kodulehel. Lisaks koostavad õpetajad kõikide õppetükkide detailsed tööplaanid, kus kirjeldatakse õppetüki sisu detailsemalt, sh õpioskuste ja akadeemilise aususe arendamist, võimalusi kogukonnapraktika tegemiseks kui ka diferentseerimiseks (sh tööks andekatega).

Gümnaasiumi eesti õppekava kursuste ainekavad koostatakse lähtuvalt gümnaasiumi riiklikust õppekavast. Rahvusvahelise Pre-IB klassi ainekavad koostatakse silmas pidades IB Diploma Programmi nõudeid.

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

Ainekavades käsitletakse alljärgnevaid teemasid:

- kursuse eesmärk;
- sisu lühikokkuvõte;
- lõiming teiste õppeainete ja päriseluga;
- akadeemilise aususe arendamine;
- õppija profiili rakendamine;
- õpioskuste arendamine;
- õpitulemused;
- hindamine;
- õppekäigud, projektid, külalisesinejad;
- õppetöö diferentseerimine, sh töö andekatega;
- õppematerjalid.

Gümnaasiumi eesti õppekava kursuste ainekavad on avalikustatud kooli kodulehel.

IB Diploma programmis koostavad õpetajad õppetükkide tööplaanid, kus lisaks õppesisu kirjeldamisele käsitletakse järgnevaid teemasid:

- õpioskuste (ATL) arendamine;
- loovuse, aktiivsuse ja vabatahtliku töö (CAS) arendamine;
- teadmiste teooria (TOK) küsimuste käsitlemine;
- õppematerjalid;
- õppemeetodid;
- hindamine;
- tagasiside õppetüki õnnestumise kohta.

3. ÖPPEKESKKOND

Lisaks traditsioonilisele koolis toimuvale õppetööle võib õpet korraldada väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues ja -aias, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes jms) ning virtuaalses õpikeskkonnas nii distants- kui hübriidõppena. Õppekäigud, õuesõpe, projektõpe jm kirjeldatakse töö- ja ainekavades. Osalemist projektides, olümpiaadidel ja võistlustel vaadeldakse õppe- ja kasvatustöö osana.

MHG õpilaste õppetööd toetavad projektid võimaldavad ellu viia kooli visiooni. Tegutsetakse meeskondadena, rakendatakse kaasaegseid digivahendeid, osaletakse elulistes situatsioonides ja vahetatakse kogemusi. Projektides osalemine annab enesekindluse ning algatusjulguse panustada Eesti ja maailma arengusse.

Ühisprojektid kavandatakse lähtudes kooli põhiväärtustest, et toetada õppija profiili igakülgset rakendumist. Projekte võivad algatada õpilased õpilasesinduse kaudu, õpilaste vanemad, õpetajad ja kooli juhtkond. Projektid koos eelarvega kooskõlastab ja kinnitab direktor.

Tundide ajast on lubatud õpilasi osalema piirkondlikel, üle-eestilistel ja rahvusvahelistel õpilasvõistlustel. Õpilastele võimaldatakse aineõpetajatelt olümpiaadideks ja võistlusteks ettevalmistamisel juhendamist ja nõustamist. Olümpiaadide eel on õpilasel õigus ettevalmistamiseks kasutada ühte õppepäeva.

Juhendatud distantsõpe

Juhendatud distantsõpe on statsionaarse õppe üks vormidest. Juhendatud distantsõppe päevi võib kool läbi viia vastavalt kooli üldtööplaanile või juhtkonna otsusele. Eriolukordade puhul, kus koolis viibimine võib kujutada ohtu seal viibivate inimeste turvalisusele või tervisele, võib kooli juhtkond otsustada kooli osalisele või täielikule distantsõppele suunamise. Distantsõppe läbiviimise põhimõtted on kirjeldatud juhendatud distantsõppe korralduses.

Varasemate ja kooliväliste õpingute arvestamine kooli õppekava täitmisel

Tuginedes Haridusvaldkonna arengukavale aastateks 2021–2035, Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele, Põhikooli riiklikule õppekavale ja Gümnaasiumi riiklikule õppekavale arvestab MHG kooli õppekava välist õppimist või tegevust MHG õppekava täitmisena. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste hariduslikku mobiilsust ja avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamisel kooli õppekava osana on keskseks põhimõtteks lähtumine õpitu sisust ja õpitulemustest. Õppekavavälise õppimise või tegevuse (nt õpingud lastemuusikakoolis, lastekunstikoolis, Heino Elleri Muusikakoolis, tiptasemel treening- ja võistluskoormus, kursuste läbimine TÜ Teaduskoolis vms) arvestamisel loetakse tulemused samaväärseteks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega. Kooli õppekava välise õppimise täpsemad tingimused ja kord on kirjeldatud varasemate ja kooliväliste õpingute arvestamise korras.

4. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE

Õpilaste arengu ja õppimise toetamine, sh arenguveestluste pidamise põhimõtted, hariduslike erivajadustega laste õpetamise poliitika, tugiteenuste rakendamise põhimõtted ja karjäärialase nõustamise korraldamine on kirjeldatud õpilaste toetamise poliitikas.

Andekate õppijate märkamise ja toetamise poliitika

Andekad, st edenenud ja sageli teistest kiiremad õpilased võivad olla silmapaistvad nii ühel kui ka kõigil aladel. Samuti võivad nad olla andekad ühel alal, kuid kogeda õpiraskusi teistel aladel. Andeid tuleb märgata ja arendada ning andekad õpilased vajavad väljakutseid.

Andekad õpilased on tulevikus need, kes suudavad kõige paremini ellu viia kooli visiooni – olla põlvkonnaks, kes tahab oma andeid, loovust ja töökust suunata maailma paremaks muutmise heaks. Nii riiklik kui ka IB õppekava pakub palju võimalusi andekate õpilaste toetamiseks ning otsused õpilasele sobiva õppekava kohta tehakse koostöös õpilase enda ning lapsevanematega.

Andekate märkamine ja toetamine on kirjeldatud andekate märkamise ja toetamise poliitikas.

Karjääriõpe ja -nõustamine

Karjääriplaneerimisega seotud teemasid käsitletakse läbiva teemana aine- ja klassijuhatajatundides, töö- ja tudengivarjupäevadel, klassivälises ühistegevuses,

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

õppekäikudel ja spetsiaalsetes loengutes. Karjäärivalikut toetavad erinevad koostööprojektid teiste üldhariduskoolide ja kõrgkoolidega. Samuti analüüsitakse karjäärivalikuid arenguvestlusel klassijuhatajaga.

Karjääriteenuse korraldust koolis koordineerib karjäärikoordinaator, tehes tihedat koostööd Eesti Töötukassa karjäärispetsialistidega. Õpilastele toimuvad individuaalsed ja grupinõustamised enesetundmise oskuse arendamise, eneseanalüüsi ja nendest lähtuvalt tulevikuplaanide ning karjäärivalikute tegemise osas, samuti infoengud edasiõppimisvõimaluste ja tööturu üldise olukorra ning suundumuse kohta.

Karjäärinõustamise eesmärgiks on õpilaste suunamine iseennast ja oma võimalusi analüüsima, toetades seeläbi teadlike karjääriotsuste tegemisel ja elluviimisel ning elukestva õppe propageerimisel.

11. klassi õpilastel on võimalus valida karjääriplaneerimise kursus. Kursus toetub karjääri kujundamise pädevuse mudelile, mille käigus arendatakse eneseteadlikkust, analüüsitakse võimalusi, arendatakse planeerimisoskusi ja kavandatakse samme tegutsemiseks.

5. HINDAMISE KORRALDUS

Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise ja vaidlustamise kord on määratud kooli hindamisjuhendis.

6. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Vähemalt kord aastas viiakse läbi lastevanemate üldkoosolek. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

Vajaduse korral nõustab õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises sotsiaalpedagoog või psühholoog. Vastavalt vanemate soovidele ja koolitusvajadusele korraldab kool loenguid ja seminare lapsevanematele.

Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused on kirjeldatud aastaplaanides ja ainekavades ning tehakse õpilasele teatavaks poolaasta või perioodi algul. Õppetööst ja huvitegevusest teavitatakse vanemat kooli kodulehekülje, Stuudiumi ja õpilaspäeviku vahendusel.

7. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetajate koostöö planeeritakse iga õppeaasta algul, lähtudes kooli arengukavast ja õppeaasta eesmärkidest. Esmane plaan koostatakse juhtkonna nõupidamisel, see arutatakse läbi ainegrupi juhtidega ja kinnitatakse õppenõukogus. Õppeaasta lõpus analüüsitakse tehtud tööd, see kajastub sisehindamise aruandes ja on aluseks uute eesmärkide püstitamisel.

Koostöö tasandid:

- Juhtkond (1 kord nädalas)
- Ainegruppide juhid ja juhtkond (üks kord kuus)
- Ainegrupid (1–2 korda kuus)
- Lõimitud ainegrupid koostööpäevadel (üks kord kuus)
- Ühe lennu aineõpetajad (vastavalt vajadusele)
- Klassijuhatajad (2–3 korda aastas)
- Lennu klassijuhatajad, tugistruktuur ja juhtkond (üks kord perioodis)
- Klassijuhatajad, aineõpetajad ja huvijuht (vastavalt vajadusele)
- Tugistruktuur ja juhtkond (üks kord kuus)
- IT-meeskond ja juhtkond (vastavalt vajadusele)
- Uued õpetajad, mentorid ja juhtkond (kolm korda aastas)

8. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

MHG õppekava on kooli õppe- ja kasvatustöö keskne dokument, mida muudetakse ja täiendatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte sagedamini kui kord õppeaastas. Õppekava

KINNITATUD
Miina Härma Gümnaasiumi
Direktori käskkirjaga nr 187
31. 08. 2022

muutmise algatab kooli juhtkond. Uut muudetud õppekava versiooni arutab õppenõukogu ja õppekava kinnitab kooli direktor. Regulaarselt muudetakse kooli õppekava üldosa neid punkte, mis on seotud kõrgemalseivate organite määruste ja korraldustega, aga ka muudatustega koolisisestes õppetööd reguleerivates aktides.